

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

**Rhodes, Georges de
Lugduni, 1661**

Qvæstio IV. Proprietates communes tribus Personis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](#)

Solutio prima dubitacionis. sit aliquid proprium solius personæ Patris, an vero sit aliquid commune Spiritui Sancto cui non opponitur; semper enim valet argumentum: illud non est proprietas constitutiva personæ Patris, sed est aliquid commune illi cum Spirt. Sancto, per quod non opponitur Spirit. Sancto magis, quam per essentiam, sed per paternitatem noui opponitur magis Spiritui Sancto, quam per essentiam, ergo paternitas non erit aliquid constitutivum, & distinctivum personæ Patris magis quam essentia.

Ad primam Resp. neg. sequi Patrem, & Filium esse duo principia spiratio etiam si spirent quia Pater & Filius: quia principium (quod) ut dixi significat in recto voluntatem qua unica est. Sicut ergo Pater, & Filius sunt unus Deus, quia Deitas una est, sic sunt unus Spirator, quia una est vis spiratio. Dices principium (quod) dicit personam Patris, & Filii, sed Pater, & Filius, non sunt una persona, ergo non sunt unus principium (quod).

Resp. disting. maiorem, principium (quod) dicit personam solam & principaliter, nego. Dicit personam quatenus determinatam voluntatem concedo. Pater autem & Filius quoniam non sunt una persona, una tamen sunt voluntio, & unus principium spirans.

Ad secundam Resp. Principium spiratum non denominari per spirationem actiuam tanquam per formam denominantem, sed tanquam per viam, & tendentiam ad terminum: forma enim denominans spirator, est vis spiratio, cuius tendentia est spiratio; sicut agens denominatur per vim actiuam ut formam, per actionem autem tanquam per tendentiam ad terminum. Similiter Spirator denominatur per voluntatem ut determinatam relationibus Patris, & Filii, quoniam denominetur per spirationem tanquam per viam virtutis spiratio ad personam productam. Quod ergo dicitur omne concretum constitui per abstractum eiusdem nominis distinguendum est per abstractum eiusdem nominis tanquam per formam constituentem, nego, tanquam per tendentiam, concedo. Similiter enim Pater sub ratione generantis constituitur per generationem actiuam, tanquam per viam, non tanquam per formam constituentem.

Ad tertiam nego solam spirationem actiuam esse unicam in Patre, ac Filiō, certum enim est quod voluntas etiam unica est quam denominatur unus spirator. Neque hinc sequitur denominari etiam debere unam personam, per unam essentiam. Disparitas enim est, quia nomen (personæ) in eo differt ab illis concretis, quod hypostasis in eo significetur, & tanquam rectum nominis concreti, & tanquam forma, unde necesse est, ut ubi sunt tres personalitates, sint etiam tres personæ, cum tamen in alijs concretis v. g. in nomine (spirator) persona in obliquo tantum significet personam, ideoque mirum non est, quod plures illæ hypostases unum constituant spiratorem, licet constituant plures personas.

Ad quartam Resp. Patrem, & Filium referri ad Spiritum Sanctum, per paternitatem & filiationem, tanquam per fundamentum, & subiectum relationis, non tanquam per relationem ipsam: Paternitas enim & Filiatio est id quod refertur ad Spiritum Sanctum, spiratio autem actiuam est id quo refertur. In omni enim relatione necesse est distinguere id quod refertur, ab ipsa relatione, spiratio ergo passiva respicit Patrem, & Filium tanquam id quod habet correlationem, non tanquam correlationem, quia terminus correlationis passiva, non est aliud quam spiratio actiuam: quoniam spiratio passiva respicit Patrem & Filium tanquam principia alioqui ab illis non distingueretur.

Principiū per se requisitum. Ex quibus sequitur omnino, Patrem & Filium spirare tanquam duo supposita per se ita requisita ad spirationem, ut si unus tantum spiraret, alias necessaria

rid esset Spiritus Sanctus, ut recte docent Suar. Vasq. & alij, contra Durandum, & Scotum, quia Spiritus essentialiter exigit distingui a Patre, & Filiō, non potest autem distingui nisi procedat, ergo exigit essentialiter ab utroque procedere. Deinde quidquid conuenit Deo per se illi conuenit, non per accidens, inquit cum Spiritus procedat ut amor mutuus debet a duobus procedere.

QVÆSTIO IV.

Proprietates communes tribus personis.

Q Vatuor superesse adhuc videntur quæ dicantur de mysterio Trinitatis, eaque tribus personis communia: Missio, Circumcisio, Aequalitas, modi loquendi de hoc mysterio, sed hæc duo ultima sat exposta videntur quæst. 2. sect. 6.

SECTIO I.

De missionibus diuinarum personarum.

S. Thom. q. 43.

Q Vatuor de missione personarum diuinarum dissipari video a Doctoribus. Primum est existentia missionis personarum diuinatum. Secundum, quidditasmissionis huius. Tertiù, quidditas missionis visibilis. Quartum, quidditas missionis inuisibilis.

§. I.

Vtrum persone diuina reverè dicantur mitti.

R Atio dubitandi primò est, quia omnia scriptura loca in quibus personæ diuinae dicuntur mitti, & dari facile possunt explicari de donis creatis, quæ per illas dantur, & per quæ persona ipsa diuina dicitur esse de novo prælens, ergo frustra dicuntur personæ ipsæ diuinae mitti.

Secundum, si persona diuina mitti diceretur ex eo quod procedit ab altera, daretur inæqualitas inter personam procedentem, & personam producentem, nam mittere quandam significat autoritatem in rebus creatis, si autem in diuinis (missio) non idem significat quod significat in creatis, impropria significatio est. Confirm. quia constat inter Theologos, non mitti Angelos superiorum ordinum: ergo multò minus personæ diuinae dicentur mitti.

Tertiù, Missio non significat nisi processionem aeternam personæ unius ab altera, cum nouo aliquo effectu producendo ad extra, sed hoc non sufficit, ut persona una dicatur mitti, alioqui creatio mundi & continuata eius conseruatio dei posset missio.

Dico primò, certum omnino est ex fide, personas diuinias Filij & Spiritus Sancti vere ac propriè dicí missas, non tantum ratione creatorum donorum, sed etiam ratione sui. Probat Catholicum dogma illud innumeris scripturarum, & Patrum testimonijs Ruiz dispi. i. 8. sect. i. & seq. Suar. lib. 12. c. 1. Petau. Mihi res comperta videtur ubi tam expressa scriptura sunt.

Primo enim in toto Ioan. Evangelio nihil habetur frequentius, c. 3. Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut iudicet mundum, c. 4. Mens cibis est iustificiam voluntatem eius qui misit me. c. 6. Sicut misit me vivens Pater. Neque dicas Filium Dei dici missum ratione humanitatis assumptæ, non autem ratione persona increata; sicut enim mortuus dicitur Deus, eo quod mortua sit humanitas, sic dicitur missus ex eo quod missa sit humanitas. Contra enim est quia licet Christus missus dici possit etiam ratione assumptæ humanitatis, tamen ratione personæ magis propriè missus est, quia missio ut pater dicit præexistens eius qui mittitur, sed sola persona Verbi præexistit incarnationi, ergo per incarnationem maximè propriè dicitur mitti persona Verbi. Accedit communis

Prima dubitatio.

Secunda.

Conclusio affirmans.

Missio Verbi.

206 Disp. VI. De Deo. Quæst. IV. Sect. I.

Missio
Spiritus
Sancti.

Quid mis-
sio exigat.

Solutio
prima du-
bitationis.

Solutio
secunda.

Prima
debitatio

Secunda.

& certa Patrum omnium expositio , missionem tribuentium ipsi personæ Verbi.

Secundo de missione Spiritus Sancti non loquuntur obscurius scripture Ioan. 14. 15. 16. *Quem mittet Pater in nomine meo : cum abierto mittam eum ad vos, quæ omnia intelligent Patres de persona ipsa increata Spiritus Sancti quæ dicatur dari & mittri, non autem dona illius tantum, ut constabit §. 3. nunc probatur ex Apost. ad Rom. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datum est nobis, vbi manifestè distinguitur datus Spiritus Sancti, ab infusione charitatis, idéoque persona ipsa dominum est ex propria sua ratione.**

Imd si ratione donorum duntaxat Spiritus Sanctus diceretur mitti, Pater etiam mitti diceretur, quod communiter negant Patres, & Theologi.

Tertio, ad missionem personæ tria solum sunt necessaria processio æterna, effectus aliquis de novo productus, vbi facta dicitur missio, manifestatio nouæ personæ illius diuinæ tanquam præsentis, ex eo quod posito tali effectu, non potest non esse præfens, ad eò ut si per impossibile persona illa non esset vbique per immensitatem, deberet ex vi talis effectus fieri præfens. Illa tria reperiuntur sæpius quando persona diuina dicuntur mitti, ergo illa propriè dicuntur mitti.

Ad primam Resp. satis ostensum esse personas ipsas diuinæ mitti propriè ratione sui, & non solum ratione donorum creatorum, nam etiam ipsæmet dona sunt, vt fusissimè probat Ruiz. sect. 1. concl. 2. præfertim Spiritus Sanctus, cuius hoc proprium nomen est.

Ad secundam Resp. nullam argui ex missione inæqualitatem personæ mittentis, & personæ missæ, quod sæpe fuit argumentum Arianorū & Anomœorū. Sepiùs etiā reiectum ab Athanasio, August. Ambros. & alijs, qui ostendunt ex missione inferre debere potius æqualitatem, quam inæqualitatem, significatur processio æterna, & temporalis manifestatio personæ præsentis, non autem authoritas, vel imperium, quæ designari solent per missionem in rebus creatis, in Deo autem loco imperij processio est, quæ multè est nobilior quam imperium. Ad confirm. fateor Angelos superiores non mitti, quia missio in illis argueret impecfectionem, motum scilicet localem, imperium, operationem humilem, in diuinis personis nihil tale arguit missio, vt pater.

Ad tertiam vt respondeatur videndum est.

S. II.

*Quid propriè sit missio diuinarum personarum,
& quenam exigat.*

Q Vatuor video considerari debere in hac missione, ex quibus tota eius quidditas coalescit. Primum est persona mittens. Secundum persona missa. Tertium processio æterna. Quartum effectus externus manifestans personæ diuinæ vt præsentis.

Ratio enim dubit. primò est, quia missio propriè dicta esse potest si omnia illa includat, quæ includit missio in creatis, sed ad missionem in creatis nemo dixerit requiri processionem missi à mittente, ergo neque requiritur in diuinis, quid? enim pertinet ad missionem processio. Deinde si requiruntur ad missionem processio, & effectus ad extra, vel vtrumque dicit missio in recto, vel dicit alterum in obliquo, primum dici non potest, quia in omnibus compotitis accidentibus vnum componens dicitur in recto, alterum in obliquo: non secundum, quia non appetet quare potius vnum sit obliquum quam alterum.

Secundò, si requiritur effectus externus manifestans præsentiam personæ que mittitur, ille vel esse potest donum aliquod naturale, vel requiritur donum supernaturale, non primum, quia sic etiam peccatoribus darentur personæ diuinæ: non secundum, quia patet

missionem visibilem fieri per solum effectum naturalem. Imd si donum supernaturale requiritur, vel illud esse potest solum donum gratia, vel sufficit donum aliud quolibet, non primum, quia per alia etiam dona supernaturalia sufficiens manifestatur præsencia personæ missæ, si secundum male dicetur quod sapientia non habitat in corpore subditio peccatis.

Tertio, si persona diuina idèo mittitur, quia datur, poterit etiam mitti persona producens, nam ipsa etiam tota Trinitas donatur. Imd Isaïæ 48. persona Verbi dicitur mitti à Spiritu Sancto, *Dominus misit me, & Spiritus eius.*

Dico secundo, ad missionem propriè dictam personæ diuinæ requiritur processio personæ que mittitur à persona mittente: deinde aliquis effectus nouus manifestans præsentiam personæ missæ: idéoque nulla persona mittitur nisi producita, nulla mittit nisi producens. Ita communiter omnes Theologi.

Prima pars ratio clara est, præter testimonia Patrum quæ congerit Ruiz disp. 108. sect. 3. vt aliquis mitti ab alio dicatur, necesse est vt mittens influat aliquo modo in voluntatem illius qui mittitur, influxus ille in creatis est imperium, in diuinis esse non potest nisi processio, in qua mittens communicat personæ producens voluntatem faciendi aliquid de novo quo manifestet suam præsentiam, ergo ad missiōnem in diuinis exigitur productio.

Secunda pars, de novo effectu qui producatur ad Effectus extra est etiam communis, quia omnis missio etiam nouis manifestans præsentia dicit duplē respectum, alterum ad principium mouens voluntatem, alterum ad terminum quo pertinetur à persona missa, in creatis (vt dixi) respectus ad principium mouens, est tantum moralis, per imperium aut consilium, quibus voluntas mouetur ad aliquid nisi forte aliquando velis illum esse physicum quando sol v.g. mittit splendorem, ignis calorem, flos odorem. In Deo autem ostendi respectum illum esse solam productionem, alter respectus in creatis fit per mutationem loci, vel per nouam autoritatem, quæ duo in diuinis locum non habent, vbi tamen debet esse non noua præsentia, neque autoritas noua, sed tantum operatio noua manifestans præsentiam quæ iam erat, ergo in omni missione persona diuinæ neceſſe est vt producatur nouus effectus.

Cuiusmodi autem esse possit effectus ille disputant Qualis illle Theologi. Mihi sanè videtur yniuersim dici posse sit illum esse necessariò debere tamē vt exigeret præsentiam personæ diuinæ, si per impossibile illa non esset ibi per immensitatem. Ratio est, quia vt aliqua persona mitti dicatur, vel debet de novo esse præfens aliqui termino, vel novo modo debet manifestari, quod ibi necessariò sit præfens, persona diuina non est de novo præfens loco, ergo novo modo debet manifestari, quod necessariò sit præfens; hoc non fit nisi per nouum aliquem effectum qui esse non possit sine illius præsentia, ergo aliquis huiusmodi effectus ad omnem missionem requiritur.

Tertia pars, de persona que mittit, & ea que mittitur, ex præcedentibus sequitur; si enim ad missionem exigitur productio, certè nulla persona mittit nisi que producit, neque illa mittitur nisi que producitur.

Ad primam Resp. satis ostensum esse quare in creatis missio non requirat productionem quæ requiritur in missione diuina; debet enim mittens mouere personam missam, vt velit aliquo tendere: motio illa voluntatis in Deo non potest esse nisi productio. Sanctus aliquis Deum mouens per orationem vt velit aliquid facere, non propterea mittit Deum, quia non mouet vt superior, aut tanquam æqualis potestatem habens mouendi, quod ad missionem requiritur. Quod addebatur de recto & oblique quo fusè disputari video,

Tertia.

Affinitas.

Requiritur
processio.

Effectus
extra est
etiam
communis,
quia omnis
missio etiam
nouis
manifestans
præsentia.

Personæ
mittens &
missa.

Solutio.
prima du-
bitationis.

video, & satis inutiliter, quia utrumque sine incommodo dici potest, non enim est absurdum dicere, quod missio est processio aeterna connotans eam effectum externum, vel quod est productio effectus externi noui connotans processionem aeternam.

Solutio secundæ. Ad secundam, Resp. dona naturalia non sufficere ad missionem personæ dñitæ iuxta vulgare modum loquendi Doctorum, qui volunt tunc solum personam diuinam mitti, quando manifestatur eius præsencia per effectum supernaturalem, inquit (vt statim dicam) missio visibilis quando sit per solum effectum naturalem semper habet adiunctum effectum aliquem inuisibilem gratia sanctificantis sine qua nunquam esse solet missio inuisibilis, vel certe sine ordine ad illam.

Solutio tertiae. Ad tertiam Resp. personas diuinias omnes possideri, solum autem personas productas merti. Si Pater aeternus esset incarnatus, non esset missus ratione persona, sed solum per communicationem idiomatum, ratione naturæ assumptæ; apud Isaiam quando dicitur Spiritus Sanctus missus Filiu, sermo est de Christo ut homine, non de illo ut Deo.

§. III.

Quid sit missio rūm visibilis, rūm inuisibilis.

Quæ illa sit. Missionem diuinarum personarum Scolastici communiter afferunt, aliam esse visibilem, aliam esse inuisibilem: illa sit per effectum aliquem externum qui sensu percipitur, qualis fuit apparitio columbae in baptismo Christi, lingua ignea super Apostolos lapide in Pentecoste: Altera vero modo appellatur, quia sit per effectum aliquem pure spirituale, qualis est gratia habitualis.

Prima difficultas. Ratio ergo dubit, primò est, quia non appetet, quomodo quoties infunditur anima iusti gratia sanctificans detur aut mittatur Spiritus Sanctus, aut etiam tota Trinitas, quia per illum effectum persona diuina non est nouo modo præsens, quo posito Deus non esset præsens anima iusti, si non esset ubique per immensitatem, sed si Deus non esset immensus posito dono gratia non esset præsens anima iusti, quia gratia non est via nisi affectiva, quæ tota esse potest inter absentes, vel si velis, est via cum Deo, ut obiecto cogniti, & amato, quæ non exigit neque inferit physicam præsentiam, ergo, &c.

Secunda. Secundò, videtur omnino quod missio inuisibilis fieri non potest sine dono gratia, ita ut per solum condonationem peccati Spiritus Sanctus mittatur, & veniat in animam, quia omnis missio nouum aliquem exigit effectum, hic nullus erit effectus nouus, ergo non potest esse missio positâ illa sola extrinsecâ condonatione sine infusione gratia.

Tertia. Tertio, apparitione differt à missione, sed missio pure visibilis est solum apparitio, ergo si sit pure visibilis non erit apparitio.

Conclusio. Dico tertio, nunquam infunditur de novo gratia sanctificans anima iusti, neque augetur quin vere ac propriè mittatur, & de novo veniat in eam persona ipsa Spiritus Sancti, ita docent communiter Scholastici & probabitur fuisse prima secundæ.

Scriptura. Primo ex pluribus scripturis, quæ manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo: accipietis virtutem superuenientis Spiritus Sancti in vos: membra vestra templum sunt Spiritus Sancti qui in vobis habitat.

Secundò, eximia sunt eam in rem Patrum testimonia, Cyrilli, Athanasi, Augustini, Ambrosii, vide Ruiz, disp. 108. sect. 1. Mihi afferenda videtur solida ratio, quæ clare pateat quomodo absque metaphora vlla, vere ac propriè diuina persona Spiritus Sancti dicatur mitti & dati positâ gratia, ita ut nouo

modo sit præsens anima: Videtur autem illa vera ratio, quia si positâ gratia ita perfectè inclinatur persona Spiritus Sancti ad præsentiam cum anima iusti, ut si non esset ubique, quereret omnino illius realem præsentiam, certè per gratiam mittitur & datur anima iusti Spiritus Sanctus, & non sola eius dona, sed amor gratia comes ita inclinat amantem ad præsentiam dilecti, ut quantum potest illam querat, & in illam feratur, ergo persona dñitæ verè mittitur, & datur per gratiam, cum inclinetur per eam Spiritus Sanctus ad perfectissimam præsentiam. Deinde rite datur anima persona Spiritus Sancti, quando Spiritum Sanctum anima possider, sed per gratiam datur ei nouo titulo, ut Pater, ut Dux, ut Sponsus, ergo datur ei, &c. Vnde

Ratio,

Dubitatio nes solute. Ad primam patet quomodo tota Trinitas, & speciatim persona Spiritus Sancti præsens esse incipiat anima iusti, non tantum vniōne affectivæ, vel etiam ut obiectum cognitionis, & amatorum, sed propter inclinationem præsentialia quam amor tribuit Spiritui Sancto.

Ad secundam Resp. personam diuinam posse mitti, & donari per solum condonationem peccati sine vlla infusione physica gratia, quia sufficit ad missionem, mutatio moralis ut fusè dictum est in tract.

de penit.

Ad tertiam Resp. apparitionem personæ diuinæ ut præsens non differre ab eius missione, si ei accedit processio personæ productæ, unde fateor posse fieri missionem pure visibilem sine missione inuisibili, qualis sine dubio fuit apparitio columbae in baptismo Christi, cui nulla de novo collata est gratia. Fateor tamen quod in alijs casibus nunquam est facta missio visibilis, quin coniunctam habuerit missionem inuisibilem, cuius etiam signum fuit. Reliquæ quæ de viraque missione queri solent facilia sunt, & ferè quæstiones sunt de solo nomine.

SECTIO II.

De circummissione diuinarum personarum.

S. Thom. q. 42. art. 5.

Si video appellari communiter à Theologis mutatur. Stuam immanentiam, inhabitacionem, & præficationem. Alius signatio. Dionys. c. 2. de diuin. nominib. vocat personarum aliarum in aliis omnino coniunctam & in illa cum parte confusam mansionem & sedem. & Damasc. l. 1. fidei c. 19. immanentiam & stabilitatem hypostafion inuicem, nam ipsæ inseparatae, & inabscedentes sunt ab inuicem; inconfusam habentes circulationem, non quod commisercentur, aut confundantur, sed inuicem inhabitentur. De hac video queri breuiter posse duo, an sit, & quid sit, mutua illa personarum diuinarum in aliis inhabitatio.

§. I.

Existentia circummissionis inter diuinas personas.

Ide est utrum vero dici possit quod Pater sit & habitet in Filio, ac Spiritu Sancto, Filius in Patre, ac Spiritu Sancto, Spiritus Sanctus in Patre, & Filio.

Ratio dubitandi est primò, quia non potest una persona diuina esse in alia, v.g. Pater in Filio, quin dicatur Deus esse in Deo, & Pater in Patre, sed dici non potest utrumque illud, ergo una persona non est in alia. Prob. maior, quia Pater qui est in Filio, est Deus, & Filius similiter Deus est, ergo si Pater est in Filio, Deus est in Deo, similiter si Filius est in Patre, omnè quod est in Filio est in Patre, sed Pater est in Filio, ergo Pater in Patre.

Secundò,

Secunda

Secundò, quidquid est in Patre, identificatur cumi Patre, sed per te Filius & proprietates omnes Filij sunt in Patre, ergo illæ identificantur cum Patre, atque adeò Filius non distinguitur à Patre.

Tertia.

Tertiò mutua illa immanentia vel est solum praesentia localis, vel est processio persona vnius ab alia, vel est personarum identitas cum essentia: non primum, alioqui Deus etiam & creaturae haberent immanentiam huiusmodi: non secundum, quia id à quo procedit aliud non manet in eo quod ab eo procedit, alioqui diceretur intellectus manere in sua intellectione: non tertium, quia si propter identitatem essentiae una persona est in alia, sequitur quod essentia est in essentia. Imò ratione illius, persona una non est in alia ratione cuius est idem cum alia, sed ratione essentiae persona una idem est cum alia, ergo persona una non est cum alia propter identitatem essentiae.

Assertio.

Dico primò certum ex fide omnino esse, quod persona diuina ita sunt in se mutuò, ut una sit in alijs duabus, & duæ in una.

Scriptura.

Primo, sic habetur ex scripturis, non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est: Pater in me manens ipse facit opera: Superfluum est alia referre cum nihil crebreūs occurrat quām immanentia illa & inhabitatio, unigenitus in simu Patris, in quo inhabitat plenitudo divinitatis corporaliter. Sanctorum Patrum testimonia plurima & selectissima dabit Ruiz disp. 107, scđt. 2.

Triplices
ratio.

Secundò, rationem afferit triplicem S. Thomas, prima & præcipua illa est; quæ ducitur ex naturæ identitate, quæ vtuntur communiter Patres. Imò quod caput est ipse Christus, Ioannis 10. vt probet quod dixerat: Ego & Pater vnum sumus, statim addit, ego in Patre, & Pater in me est, & Ioan. 17. Vt omnes vnum sint sicut nos vnum sumus, tu in me, & ego in te. Et argumentatio eidens est, quia Pater est in sua essentia, & Filius in sua item essentia, sed eadem est Patris, & Filiij essentia, ergo Pater est in Filio, & Filius in Patre. Secunda ratio S. Thom. petitur ex correlatione personarum suarum una definitur per alteram, atque adeò est in altera quæ ratio est diffisilis nisi presupponeret priorem de naturæ identitate. Sicut & tertia quæ petitur ex eo quod actus immanentes intellectus & voluntatis verbum scilicet, & amor manent in principio a quo sunt, quod sanè verum est, sed nemo dixerit intellectum & voluntatem manere in Verbo, & amore. Sola igitur est naturæ unitas quæ hanc probat efficaciter mutuam immanentiam.

Solutio
dubitario-
num.

Ad primam Resp. requiri necessariò distinctionem aliquam inter ea quæ habent hanc immanentiam, vnde dici non posse quod Deus sit in Deo, etiamsi Deus Pater sit in Deo Filio, dici multò minus potest, quod Pater in Patre sit ex defectu distinctionis.

Ad Secundam Resp. fallum esse quod omnia quæ sunt in Patre, per præsentiam & immanentiam identificantur cum Patre. Circumfessio enim hæc præsentia solum est persona vnius cum altera cum sola essentia unitate vt constabit statim, vbi etiam patet responso ad tertiam.

§. II.

Quid sit & in quo fundetur circumfessio personarum.

Circumfessionem hanc quam exposui, putant alij cum Aureolo non esse aliud formaliter quam personarum identitatem perfectissimam in natura: alij cum Scoto putant illam esse localem

præsentiam ratione immensitatis: alij vtramque ungunt & præsentiam & identitatem, quæ vt vides levissima quæstio est.

Ratio tamen dubit. esse primò potest, quia in eo formaliter consistit circumfessio quo posito sublati per intellectum omnibus aliis una persona est in alia, sed positâ solâ naturæ identitate, sublatâ etiam immensitate per intellectum una persona est in alia, ergo, &c.

Secundò, Christus per solam naturæ unitatem explicat illam immanentiam, nam vbi dixit, ego & Pater vnum sumus, explicat statim dicens: Ego in Patre, & Pater in me est, quæ videtur esse mens Hilarij lib. 3. de Trinit. Vbi docet quod Patrem esse in Filio, non aliud est quam hoc esse in Filio quod est in Patre. & l. 7. docet Patrem esse in Filio, non per coniunctionem, sed per naturæ unitam similitudinem, dum non aliud ex Deo quam Deus nascitur.

Tertiò, etiam sublatâ unitate naturæ & positâ solâ immensitate personarum oportet vt una sit in alia cum omnes ubique sint.

Dico secundo, circumfessio diuinorum personarum formaliter non est unitas personarum in essentia diuina, sed est formaliter præsentia localis intimæ & inseparabilis totius personæ ab alia tota, fundata tunc in unitate naturæ, tunc in carum immensitate.

Ratio est, quia in eo formaliter non consistit circumfessio per quod illa probatur, tanquam per fundamentum, sed illa probatur per naturæ unitatem, vt ostendi supra: Imò Christus unitatem naturæ probat ex immanentia, ego & Pater vnum sumus, ego in Patre, &c. Vnde formaliter illæ omnino diversæ sunt, vnam ells in tribus personis naturam, & illas sibi esse in unicæ inseparabiliter præsentes, tametsi rectè via formalitas probet aliam. Imò Patres circumfessionem quoties definiunt, eam per solam explicant localem præsentiam, v. gr. Cyrillus vocat immisionem reciprocam, Damasc. l. i. c. 11. Localem indistinctionem & indistinctiam. Dionys. c. 2. de diuin. nominib. coniunctionam mansiōnem & sedem.

Secundò, præcisâ per intellectum naturæ unitate personalitatis diuinæ sunt in se mutuò cum habeant immensum vbi, atque adeò vbi est una ibi etiam necessariò alia sit, omnino inseparabiliter cum necessariò singulæ totum occupent spatium possibile, igitur immanentia non est formaliter naturæ unitas per quam illa tamen sufficenter probatur. Sed neque solum est immensitas, quia sublatâ immensitate, manente autem naturæ unitate maneret concatenatio illa mutua, & inhabitatio reciproca, quæ optimè propterea dicitur esse localis, intimæ, & inseparabilis præsentia personarum diuinorum fundata tunc in naturæ identitate, tunc in immensitate.

Ad primam Resp. conced. quod sublati omnibus aliis, & positâ unitate naturæ una persona est in altera concomitante aut potius consequente, eo quod rectè sequatur immanentia ex consubstantialitate, sed nego quod formaliter vnum sit aliud vt ostendi.

Ad secundam Resp. probari à Christo naturæ unitatem, ex immanentia, vnde sequitur quod una formaliter non est altera, & eo modo intelligi debet Hilarius rectè inferens vnam ex altera, sed non confundens vtramque.

Ad tertiam Resp. quod positâ necessariâ immensitate sequitur immanentia, sed quia illa etiam necessaria immensitas in naturæ unitate fundata est, sequitur quod naturæ identitas semper fundat circumfessionem.

Ex quibus difficile non est colligere, quod personæ diuinæ ita sunt in se mutuò, secundum se totas, tatis

Triples
dubitatio.Altera
ratio.Solutio
difficulta-
tum.

ut verè relatio vna sit in altera, tūm ratione identitatis in natura cui vnitæ sunt, tūm ratione omni præsentiae localis.

Haec tenus de Deo dixi, & nihil dixi. Dixi videlicet Deum infinitè magnum, infinitè pulchrum, infinitè sapientem, bonum, potentem, prouidentem quomodo autem tantam magnitudinem tanta breuitas comprehendere, tantam pulchritudinem caligo tam obscura exponere, tantam sapientiam tanta inscrita

eloqui potuit, sed satis tamen imò quam satis dicta hac sint quia in hoc speculo & ænigmatè satis nihilominus lucis splendet vnde perspicere ac concludere quisque poscit, quanti æstimare deceat, admirari, laudare, amare summum illud magnum, mirabile illud pulchrum, splendidissimum illud sapiens, iucundissimum illud bonum, in quo omnia bona, sine quo nihil bonum, illud æstima, illud admirare, illud adorare, illud ama, hoc est mihi lector omne bonum.

CORONA DOXOLOGICA, DEO VNI ET TRINO.

DISPUTATIONIBVS autem sex illis Theologicis de Deo non iniunctionam opinor subiungam coronidem si lectori meo facilem methodum tradidero, quam tenere quotidie fortasse poterit ut Deum unum & Trinum perfectissimo modo colat & sanctissimæ Trinitati tributum persoluat piissimæ Doxologiæ. In qua cogitanda sunt aliqua, & alia dicenda.

Colliges verò ante omnia ut poteris attentissimè potentias omnes animæ tuæ, obiciens oculis mentis sanctissimam Trinitatem septam radijs infinitæ gloriae quam Angelici omnes spiritus plenissimè intuentes mirantur, adorant, laudent, amant toto voluntatis impetu ardentissimè, & nihilum suum considerantes ac protestantes ante thronum Dei sui, hoc vno se beatos putant, quod primo illi ac supremo enti, particulam aliquam gloriae illius possint rependere, quam in principio & nunc & semper sanctissima Trinitas ipsa sibi tribuit.

Sequatur sub inde fidei actus feruentissimus, quo persuasum omnino habet Deum esse infinitè magnum, *magnus & non habet finem*: esse infinitè pulchrum, vbi es pulcherrimè quem desidero: esse infinitè sapientem, apud ipsum est sapientia: infinitè bonum, quam bonus. *Ifra'el Deus*: infinitè potentem. *Quis? enim loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius*: infinitè prouidentem, tua pater sapientia gubernat omnia, regem regum & Dominum denominantem, qui Baltheum regum dissoluit, & præcinctus funeribus eorum: infinitè beatum, *suis temporibus ostendet beatus*, & solus potens: primu principium & causam à qua omnia sunt, finem ultimum ad quæ redeunt omnia, *ego sum A, & ο primus & nouissimus*; sic paratus progredere ad concinendam hanc Deo tuo laudationem corde attento, demissis oculis, genibus flexis, consociatus Angelorum choris.

Componitur igitur corona hæc ex decem Decadibus quarum singula vnum Dei attributum, cum omnibus Angelicis spiritibus admirantur, laudent, adorent. In qualibet vero Decade vnum propone animo Dei attributum, & vnum ordinem Angelicum cum quo illud admireris, adores, laudes. In prima Deum infinitè magnum cum ordine Angelorum. In secunda Deum infinitè pulchrum cum Archangelis. In tertia Deum infinitè sapientem cum Principatibus. In quarta Deum infinitè bonum cum Virtutibus. In quinta Deum infinitè potentem cum Potestatibus. In sexta Deum infinitè prouidentem cum Dominationibus. In septima Deum infinitum dominatorem & Regem Regum, cum Thronis. In octaua Deum infinitè beatum cum Cherubinis. In nona Deum rerum omnium principium & causam cum Seraphinis. In decima Deum ultimum: omnium rerum finem cum omnibus simul spiritibus cœlestibus. Scopus autem sit centies Deum admirari, adorare, laudare, eodem fero, reuerentia eadem, eodem animo quo spiritus cœlestes attributa illa cognoscentes admirantur, adorant, laudant. Exordium autem precationis sit. *Laudemus Dominum quem laudant Angeli,*

Ton. I.

D d

quem

quem Cherubim & Seraphim, Sanctus, Sanctus, Sanctus proclamant. Deinde in maiore globulo primæ Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, te Filium unigenitum, se Spiritum Sanctum paracletum toto corde, & ore confitemur laudamus atque benedicimus tibi gloria in sacula, cum omnibus Angelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus plena est omnis terra maiestatis gloria tua, ô Deus infinitè magne, tūm per decem globulos minores, Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. Vni Deo infinitè magno sicut erat in principio, & nunc, & semper & in secula seculorum. Amen. Gloria Patri, & Filio, &c. in maiori globulo, 2. Decadis. Te Deum Patrem ingenitum, &c. Cum omnibus Archangelis qui non cessant clamare quotidie Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth, ô Deus infinitè pulcher. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè pulchro. In tertia cum omnibus Principatib⁹ &c. ô Deus infinitè sapiens, &c. Gloria Patri, &c. Vni Deo infinitè sapienti. In quarta cum omnibus virtutibus, ô Deus infinitè bone vni Deo infinitè bono. In quinta cum omnibus Potestatibus, ô Deus infinitè potens, vni Deo infinitè potenti. In sexta cum omnibus Dominationibus, ô Deus infinitè providens. In septima cum omnibus Thronis, ô Deus rex regum & Domine dominantium, vni Deo regi regum & Domino dominantium. In octaua cum omnibus Cherubinis, ô Deus infinitè beatae, vni Deo infinitè beato. In nona cum omnibus Seraphinis, ô Deus rerum omnium principium & causa, vni Deo rerum omnium primo principio & causa. In decima cum omnibus spiritibus cœlestibus qui non cessant, &c. ô Deus rerum omnium finis ultime, vni Deo rerum omnium fini simpliciter ultimo. Sic quotidie Deum centies adorando admirando laudando cum beatis spiritibus, initium illud erit tibi beatitudinis in via, & via etiam ad æternam beatitudinem.

THEOLO

PRIVILEGE DV ROY.

OVYS PAR LA GRACE DE DIEV, ROY DE FRANCE, ET DE NAVARRE ; A nos Amez & feaux Conseillers les Gens tenans nos Cours de Parlement , Baillijs, Seneschaux , Preuosts, leurs Lieutenans, & tous autres Nos Iusticiers & Officiers qu'il appartiendra , SALV T ; Nostre tres-cher & bien Amé CLAVDE PROST , Marchand Libraire en Nostre bonne Ville de Lyon , Nous a fait dire & remontrer qu'il a recouvert vn Liure intitulé , *Theologia Scholastica* , Tomis duobus digesta , Tractatibus duodecim disputata , auctore R.P. GEORGIO DE RHODES Auenionense è Societatis I E S V , lequel comme tres-vtile & profitable , il desire donner au public , & nous a tres-humblement supplié luy octroyer Nos Lettres à ce necessaires. A CES CAUSES Nous avons permis & permettons audit Suppliant , d'Imprimer , ou faire Imprimer ledit Liure cy dessus intitulé , ent tel volume & caractère , & par tel Libraire & Imprimeur que bon luy semblera : Et iceluy faire exposer en vente & distribuer pendant le temps & espace de Dix Années , à commencer du iour qu'il aura estéacheué d'Imprimer . Deffendons à tous autres Imprimeurs & Libraires , & autres personnes de quelque qualité & condition qu'ils soyent , d'imprimer , ou faire imprimer , ny mettre en vente ledit Liure pendant ledit temps , sans le consentement dudit Exposant , ou des ayants charge de luy , sur peine de confiscation des exemplaires & de deux mil liures d'amande , applicable moytié à Nous , & l'autre moytié audit Exposant , & de tous les despens dommages & Interests , à la charge de mettre deux Exemplaires dans Nostre Bibliotheque publique , vne en celle de nostre Chasteau du Louvre , & vne en celle de nostre tres cher feal le Sieur Segtuer , Cheualier , Chancelier de France . SI VOUS MANDONS que du contenu en ces presentes vous fassiez iouyr ledit Exposant plainement , paisiblement , faisant cesser tous troubles , & empeschemens au contraire , sans qu'il soit besoin d'autre signification de cesdites presentes que d'en mettre vn extrait au commencement , ou à la fin dudit Liure ; Et d'autant que desdites presentes en pourroit avoir besoin en diuers lieux , Nous voulons qu'aux copies deuement collationnées par lvn de nos Amez & Feaux Conseillers Secretaires , foy soit adioutée comme à l'original . MANDONS au premier nostre Huissier ou Sergent , sur ce requis , faire pour l'execution des presentes tous exploits requis & necessaires : CAR TEL est nostre plaisir . DONNE à Paris le quinzième iour de May , l'an de grace Mil six cent soixante , & de Nostre Regne le dix-huitième .

Par le Roy en son Conseil.

Signé C E B E R E T .

Achevé d'Imprimer pour la première fois,
le 7. Ianvier 1661.

THEOLOGIAE